C/2025/3180

4.6.2025

SDĚLENÍ KOMISE

Zveřejnění celkového počtu povolenek v oběhu v roce 2024 pro účely rezervy tržní stability v rámci systému EU pro obchodování s emisemi

(C/2025/3180)

1. Úvod

Evropský parlament a Rada v roce 2015 přijaly rozhodnutí (EU) 2015/1814 ([1]) („rozhodnutí o rezervě tržní stability“) o vytvoření rezervy tržní stability („rezerva“) v rámci systému EU pro obchodování s emisemi („EU ETS“) zřízeného směrnicí 2003/87/ES ([2]) („směrnice o systému ETS“). Rezerva tržní stability funguje od roku 2019. Jejím účelem je předejít tomu, aby trh s uhlíkem v EU fungoval s velkým strukturálním přebytkem povolenek, což by znamenalo riziko, že by systém EU ETS neposkytoval signál pro investice potřebný k dosažení cíle EU týkajícího se snižování emisí. Záměrem rezervy je také učinit systém EU ETS odolnějším vůči nerovnováze mezi nabídkou a poptávkou, aby trh EU s uhlíkem mohl bezproblémově fungovat.

Podle čl. 1 odst. 4 rozhodnutí o rezervě tržní stability zveřejňuje Komise každý rok celkový počet povolenek v oběhu za předchozí rok. Tento údaj rozhoduje o fungování rezervy tržní stability, tj. o tom, zda jsou povolenky staženy z objemu dražených povolenek a umístěny do rezervy, nebo jsou z rezervy uvolněny a vydraženy. Každoroční zveřejnění celkového počtu povolenek v oběhu je proto důležitým prvkem pro fungování rezervy tržní stability a systému EU ETS.

Dne 3. června 2024 Komise zveřejnila celkový počet povolenek v oběhu na rok 2023, který činil 1 111 736 535 povolenek ([3]). V souladu s tím mělo být od 1. září 2024 do 31. srpna 2025 do rezervy tržní stability umístěno 266 816 768 povolenek. V rezervě bylo ke dni 1. ledna 2024 zneplatněno 381 744 844 povolenek.

Toto sdělení je devátým zveřejněním celkového počtu povolenek v oběhu a týká se roku 2024. Upřesňuje související výpočet a počet povolenek, které budou umístěny do rezervy od 1. září 2025 do 31. srpna 2026. Uvádí rovněž počet povolenek v rezervě, které byly zneplatněny ke dni 1. ledna 2025.

2. Fungování rezervy tržní stability

Rezerva tržní stability funguje automaticky, jakmile celkový počet povolenek v oběhu překročí stanovené rozpětí. Povolenky jsou staženy z objemu dražených povolenek a umístěny do rezervy, pokud celkový počet povolenek v oběhu překročí prahovou hodnotu 833 milionů. Míra příjmu povolenek do rezervy je stanovena na 24 % celkového počtu povolenek v oběhu, pokud je jejich množství vyšší než 1 096 milionů. Pokud je celkový počet povolenek v oběhu mezi 833 miliony a 1 096 miliony, příjem povolenek představuje rozdíl mezi celkovým počtem povolenek v oběhu a 833 miliony. Jestliže je celkový počet povolenek v oběhu pod prahovou hodnotou 400 milionů, je z rezervy uvolněno a vydraženo 100 milionů povolenek. Povolenky jsou do rezervy umísťovány, nebo jsou z ní uvolňovány po dobu dvanácti měsíců. Počínaje rokem 2023 se povolenky umístěné v rezervě 1. ledna každého roku nad prahovou hodnotou 400 milionů stávají neplatnými.

Podle čl. 1 odst. 5 rozhodnutí o rezervě tržní stability a v souladu s tímto sdělením bude 24 % celkového počtu povolenek v oběhu dne 31. prosince 2024 nebo rozdíl mezi celkovým počtem povolenek v oběhu a počtem 833 milionů umístěno do rezervy tržní stability na období dvanácti měsíců počínající 1. zářím 2025. Odpovídající počet povolenek bude odečten od objemů dražených povolenek členských států EU a tří zemí EHP-ESVO (Island, Lichtenštejnsko a Norsko), a s ohledem na výrobu elektřiny v Severním Irsku i Spojeného království. Tyto povolenky budou odečteny v souladu s příslušnými draženými podíly těchto zemí.

([1]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a rady (EU) 2015/1814 ze dne 6. října 2015 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 264, 9.10.2015, s. 1).

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

([3]) Sdělení Komise – Zveřejnění celkového počtu povolenek v oběhu v roce 2023 pro účely rezervy tržní stability v rámci systému EU pro obchodování s emisemi zřízeného směrnicí 2003/87/ES (Úř. věst. C 2024/3415, 3.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3415/oj).

Podle čl. 1 odst. 5 rozhodnutí o rezervě tržní stability se do 31. prosince 2030 do výpočtu příslušných podílů pro účely rezervy tržní stability nezahrnují povolenky rozdělené v rámci EU ETS ([4]) pro účely solidarity a růstu.

3. **Celkový počet povolenek v oběhu**

Podle čl. 1 odst. 4 rozhodnutí o rezervě tržní stability celkový počet povolenek v oběhu v daném roce *odpovídá souhrnnému počtu povolenek vydaných ve vztahu k zařízením a rejdařským společnostem, avšak neumístěných do rezervy v období od 1. ledna 2008, včetně počtu povolenek vydaných podle čl. 13 odst. 2 směrnice 2003/87/ES ve znění platném do 18. března 2018 v tomto období a práv na použití mezinárodních kreditů, která byla zařízeními v rámci systému EU ETS uplatněna ve vztahu k emisím, do 31. prosince daného roku, od kterého se odečtou souhrnné tuny ověřených emisí ze zařízení a rejdařských společností v rámci systému EU ETS od 1. ledna 2008 do 31. prosince téhož daného roku a povolenky zrušené v souladu s čl. 12 odst. 4 směrnice 2003/87/ES.*

Stručně řečeno se celkový počet povolenek v oběhu, který je relevantní pro fungování rezervy tržní stability, vypočítá podle aktualizovaného vzorce:

celkový počet povolenek v oběhu – nabídka – poptávka

Oba prvky výpočtu jsou v tomto sdělení podrobně popsány. V tabulce na konci dokumentu je uveden přehled všech číselných údajů.

V čl. 1 odst. 4a prvním pododstavci rozhodnutí o rezervě tržní stability se stanoví, že *od roku 2024 zahrnuje výpočet celkového počtu povolenek v oběhu v kterémkoli daném roce souhrnný počet povolenek vydaných pro letectví i souhrnné tuny ověřených emisí z letecké dopravy v rámci systému EU ETS s výjimkou emisí z letů na trasách, na které se vztahují kompenzace, vypočtené podle čl. 12 odst. 6 směrnice 2003/87/ES, a to od 1. ledna 2024 do 31. prosince téhož roku.*

Od 1. ledna 2024 se systém EU ETS se vztahuje na emise z činností v oblasti námořní dopravy. Do výpočtu celkového počtu povolenek v oběhu pro rok 2024 je proto zahrnut počet povolenek vydaných pro rejdařské společnosti a ověřené emise rejdařských společností od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2024. V čl. 1 odst. 4a druhém pododstavci rozhodnutí o rezervě tržní stability se stanoví, že *povolenky zrušené podle článku 3gb směrnice 2003/87/ES se považují za vydané pro účely výpočtu celkového počtu povolenek v oběhu.*

Nabídka

Nabídka povolenek na unijním trhu s uhlíkem sestává z těchto prvků:

— objemu povolenek převedených ([5]) z druhé fáze systému EU ETS (2008–2012), který činil **1 749 540 826** ([6]) povolenek,

— bezplatně přidělených povolenek v období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2024 ([7]), včetně povolenek přidělených z rezervy pro nové účastníky na trhu (NER). Tento objem činí **8 747 619 334** povolenek ([8]),

([4]) Podle čl. 10 odst. 2 písm. b) směrnice 2003/87/ES.

([5]) Povolenky vydané během druhé fáze systému EU ETS (2008–2012), které nebyly vyřazeny ke krytí ověřených emisí ani zrušeny, byly převedeny k použití na začátku třetí fáze systému EU ETS (2013–2020). Tyto povolenky byly vymazány a zároveň byl stejný počet povolenek vytvořen ve třetí fázi. Tento počet tedy přesně odpovídá počtu povolenek EU ETS v oběhu na začátku třetí fáze systému EU ETS.

([6]) COM (2015) 576 – Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě – Zpráva o pokroku „v oblasti klimatu“, včetně zprávy o fungování trhu s uhlíkem a zprávy o přezkumu směrnice 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého.

([7]) Podle čl. 1 odst. 4a rozhodnutí o rezervě tržní stability se pro oblast letectví berou v úvahu povolenky přidělené bezplatně od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2024.

([8]) Bezplatně přidělené povolenky vycházejí z údajů získaných z registru Unie k 1. dubnu 2025 včetně údajů EU ETS pro provozovatele letadel pod správou Švýcarska.

— povolenek vydražených v období od 1. ledna 2013 ([9]) do 31. prosince 2024 ([10]) a povolenek použitých pro účely flexibility v období 2021–2024 podle článku 6 nařízení (EU) 2018/842 ([11]) (nařízení o „sdílení úsilí“). Na základě dražebních zpráv ze společné dražební platformy a příslušných alternativních platforem ([12]) činil objem vydražených povolenek, včetně „dřívějších dražeb“, **8 190 671 500**. K tomuto objemu musí být v rámci flexibility podle čl. 6 odst. 2 nařízení o sdílení úsilí připočteno **28 855 152** povolenek ([13]).

— Povolenky zpeněžené pro účely programu „NER300“. Evropská investiční banka zpeněžila celkem **300 000 000** povolenek.

— Mezinárodní kredity uplatněné ve vztahu k emisím od roku 2013 do 31. prosince 2020 ([14]). Zařízení ve vztahu ke svým emisím použila **497 248 017** mezinárodních kreditů ([15]).

— Podle čl. 1 odst. 4 rozhodnutí o rezervě tržní stability se **do výpočtu celkového počtu povolenek v oběhu dále nezahrnují** povolenky rozdělené v rámci EU ETS.

Poptávka

Poptávka po povolenkách na trhu EU s uhlíkem zahrnuje celkové ověřené emise subjektů odpovědných za dodržování pravidel od 1. ledna 2013 ([16]) do 31. prosince 2024 ([17]), které činí **18 365 179 314** tun ([18]), a **705 930** povolenek zrušených během tohoto období podle čl. 12 odst. 4 směrnice o systému ETS.

Celkový počet povolenek v oběhu

Na základě výše uvedených skutečností činí celkový počet povolenek v oběhu v roce 2024 **1 148 049 585** povolenek.

Držená rezerva tržní stability

Po zneplatnění povolenek provedeném dne 1. ledna 2024 zůstalo v rezervě tržní stability **400 000 000** povolenek.

([9]) Tento údaj zahrnuje „dřívější dražby“, tj. povolenky platné pro třetí fázi systému EU ETS (období 2013–2020), které byly vydraženy před 1. lednem 2013.

([10]) Podle čl. 1 odst. 4a rozhodnutí o rezervě tržní stability a vzhledem k tomu, že systém EU ETS se od 1. ledna 2024 vztahuje na činnosti v námořní dopravě, jsou pro letectví a námořní dopravu zohledňovány povolenky vydražené od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2024.

([11]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26).

([12]) Zprávy z dražeb: European Energy Exchange (https://www.eex.com/en/market-data/market-data-hub/environmentals/eu-ets-auctions) a Intercontinental Exchange (https://www.ice.com/report/148).

([13]) Nařízení (EU) 2018/842 obsahuje ustanovení o jednorázové flexibilitě, kdy mohou členské státy v období 2021–2030 kolektivně zrušit až 100 milionů povolenek EU ETS, aby splnily své příslušné cíle v oblasti snižování emisí skleníkových plynů podle tohoto nařízení. Toto ustanovení o flexibilitě se týká členských států, jejichž cíle značně překračují jak průměr Unie, tak i jejich potenciál k nákladově efektivnímu snížení emisí skleníkových plynů, jakož i členských států, které v roce 2013 nepřidělily průmyslovým zařízením žádné bezplatné povolenky EU ETS. Zrušení se provádí z objemu dražby příslušného členského státu podle článku 10 směrnice o systému ETS. Zrušené povolenky se při určování celkového počtu povolenek v oběhu pro účely rezervy tržní stability v daném roce považují za povolenky EU ETS v oběhu.

([14]) Od roku 2021 není možné používat mezinárodní kredity k dosažení souladu.

([15]) Na základě výpisu z registru Unie ze dne 1. dubna 2025. Mezinárodní kredity zahrnují pouze ty kredity, které byly vyměněny za evropské povolenky ve třetí fázi systému EU ETS (2013–2020). Zhruba 1,1 miliardy mezinárodních kreditů, které mohly být přímo použity k zajištění souladu ve druhé fázi systému EU ETS (2008–2012), je zohledněno v počtu povolenek převedených z druhé fáze.

([16]) Pokud jde o ověřené emise v období 2008–2012 (druhá fáze), viz poznámka pod čarou 5.

([17]) Podle čl. [1] odst. 4a rozhodnutí o rezervě tržní stability, a vzhledem k tomu, že systém EU ETS se od 1. ledna 2024 vztahuje na činnosti v námořní dopravě, jsou pro letectví a námořní dopravu zohledňovány povolenky vydražené od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2024.

([18]) Celkové ověřené emise vycházejí z údajů získaných k 1. dubnu 2025 z registru Unie a ze švýcarského registru ETS pro emise provozovatelů letadel v rámci EU ETS pod správou Švýcarska. Toto číslo zohledňuje ověřené emise vykázané do 31. března 2025 – lhůty pro vykazování v systému EU ETS. Emise vykázané po tomto datu nejsou v celkovém množství zohledněny.

V souladu se sděleními o celkovém počtu povolenek v oběhu za poslední roky byly do rezervy umístěny tyto objemy povolenek:

— **181 567 159** povolenek od 1. ledna 2024 do 31. srpna 2024 ([19]);

— **88 938 927** povolenek od 1. září 2024 do 31. prosince 2024 ([20]).

K 31. prosinci 2024 bylo v rezervě tržní stability **670 506 086** povolenek. Dne 1. ledna 2025 bylo podle čl. 1 odst. 5a rozhodnutí o rezervě tržní stability zneplatněno **270 506 086** těchto povolenek. Zbývající objem rezervy činí **400 000 000** povolenek.

4. **Závěr**

V souladu s rozhodnutím o rezervě tržní stability bude v průběhu dvanácti měsíců od 1. září 2025 do 31. srpna 2026 do této rezervy umístěno celkem **275 531 900** povolenek.

Zveřejnění celkového počtu povolenek v oběhu v příštím roce určí fungování rezervy tržní stability od září 2026 do srpna 2027.

Přehled

Nabídka	
a) Povolenky převedené z druhé fáze (2008–2012)	1 749 540 826
b) Bezplatně přidělené povolenky v období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2024, včetně povolenek přidělených z NER	8 747 619 334
c) Povolenky vydražené v období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2024, včetně dřívějších dražeb	8 190 671 500
d) Povolenky použité pro účely flexibility v období 2021–2024 podle odstavce 6 nařízení (EU) 2018/842	28 855 152
e) Povolenky zpeněžené pro účely programu „NER300“.	300 000 000
f) Mezinárodní kredity použité ve vztahu k emisím od roku 2013 do 31. prosince 2020	497 248 017
Součet (nabídka)	19 513 934 829
Poptávka	
a) Ověřené emise (v tunách) v rámci systému EU ETS od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2024	18 365 179 314
b) Povolenky zrušené podle čl. 12 odst. 4 směrnice 2003/87/ES do 31. prosince 2024	705 930
Součet (poptávka)	18 365 885 244
Celkový počet povolenek v oběhu	1 148 049 585

([19]) Sdělení Komise – Zveřejnění celkového počtu povolenek v oběhu v roce 2022 pro účely rezervy tržní stability v rámci systému EU pro obchodování s emisemi zřízeného směrnicí 2003/87/ES (Úř. věst. C 172, 15.5.2023, s. 1). Jak je uvedeno v bodě 4 tohoto sdělení, v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 bylo do rezervy tržní stability umístěno 272 350 737 povolenek. Objem odpovídající období od 1. ledna do 31. srpna 2024 činil 181 567 159 povolenek.

([20]) C/2024/3415, jak je uvedeno v poznámce pod čarou 3. Jak je uvedeno v bodě 4 tohoto sdělení, v období od 1. září 2024 do 31. srpna 2025 bylo do rezervy tržní stability umístěno 266 816 768 povolenek. Objem odpovídající období od 1. září do 31. prosince 2024 činil 88 938 927.